

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Hiv. szám:
Üi.:
Telefon:
E-mail:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapítására – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszában előadta, hogy a rendőri intézkedés félelemkeltőnek, indokolatlannak és aránytalannak tartotta az előállítás időtartamát, amely *-n 11 óra 45 percen át tartott. Sérelmezte, hogy ennek során az intézkedő rendőrök nem vettek tudomást a betegségéről, megakadályozták a gyógyszer beszedését és magas vérnyomás miatt életveszélyes állapotba került. A panaszos kifogásolta továbbá, hogy Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) Bűnügyi Osztály vezetője nem intézkedett jogi képviselétről, miután a kirendelt védő nem jelent meg a kihallgatás során. Továbbá elmondása szerint bizonyítás nélkül meggyanúsították, ugyanis az ingatlanánál talált növényi szárról vizsgálat nélkül állapították meg, hogy „kábitószergyanús”.

A panaszos szintén *-n előterjesztett és a Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály vezetőjének címzett beadványában az intézkedés napján * óra * perckor tett vallomását visszavonta, mivel megítélése szerint tanúvallomása nem tekinthető bizonyítéknak, mivel nem tartalmaz valós elemeket, tekintettel arra, hogy a gondolkozását és emlékezését a magas vérnyomása befolyásolta.

A panaszos *-n kiegészítette a panaszát azzal, hogy a rendőrök a házkutatásról szóló határozat bemutatása nélkül bilincseltek meg, amely megítélése szerint indokolatlan volt. Ezenfelül az intézkedés tárgyáról nem adtak felvilágosítást. Édesanyja lakhelyét is felkeresték, továbbá a házkutatás során nem engedték meg, hogy gyógyszereit bevegye.

A panaszos állítása szerint presszió hatására nem tett panaszt a házkutatás napján, mivel az intézkedő rendőrök 30 napos elzárást helyeztek kilátásba, amennyiben nem tesz beismerő vallomást. Jogairól nem adtak felvilágosítást, az egész rendőri intézkedést áthatotta a teljes bizonytalanság és zavartság a hatóság részéről. Ugyanakkor 10 rendőr megjelenése lakásán már önmagában nemcsak ijesztő, hanem aránytalan is volt. Már az utcán kesztyűt húztak, fényképezőgépet alkalmaztak, viselkedésük agresszióba hajló volt.

A panaszos megítélése szerint az a körülmény, hogy a kirendelt ügyvéd nem jelent meg a meghallgatáson, törvénysértő mulasztás volt a Rendőrkapitányság részéről.

A panaszos megjegyezte, hogy teljes mértékben együttműködő volt, a házkutatást biztosította annak ellenére, hogy az ezt elrendelő határozatot a mai napig nem látta. Továbbá nincs tudomása arról, hogy mivel gyanúsítják, illetve a lefoglalt tárgyakat, többek között telefonját, miért helyezték bűnügyi nyilvántartásba. Betegsége miatt a telefonra nagy szüksége lett volna, de azt többszöri kérése ellenére sem adták vissza.

A Panaszos – a panaszbeadványában foglaltak szerint – a következőket kifogásolta:

1. a házkutatással, lefoglalással és kihallgatással kapcsolatos intézkedéseket,
2. édesanyja lakóhelyén fogatosított intézkedést,
3. a rendőri intézkedés kezdeményezését,
4. a magánlakásban történő intézkedést,
5. az előállítást,
6. az előállítás időtartamát,
7. az előállítás arányosságát,
8. a bilincselést,
9. az intézkedés félelemkeltő jellegét,

10. a gyógyszereit késedelmesen vehette be,
11. az intézkedés során jogairól nem adtak felvilágosítást.

II.

A Panasztestület az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panasztestület mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére. A panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a Panasztestület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására jogszerűen került sor. A Panasztestület álláspontja szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdés b) pont utolsó fordulata alapján jogszerűen került sor a magánlakásban történő intézkedésre.

A Panasztestület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos előállítására Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

A Panasztestület megállapította, hogy az előállítás megfelelt az arányosság követelményének, és a panaszos fogvatartásának időtartama az elvégzett eljárási cselekményekkel arányban állt, azokhoz viszonyítva nem volt szükségtelenül hosszú.

A Panasztestület nem tárt fel olyan körülményt, amely a bilincselést megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjoga.

Az intézkedés során a rendőrök a gyógyszer beszedését csak az orvosi dokumentumok fellelését követően biztosították, ezért a Panasztestület megállapította a panaszosnak sérült az egészséghez fűződő alapvető joga.

A Panasztestület álláspontja szerint a helyszínen megjelenő rendőri erő nem sértette az arányosság követelményét, valamint nem valósult meg a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjogsérelem azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök viselkedése félelemkeltő és agresszióba hajló volt.

A Panasztestület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos az intézkedéssel összefüggésben megkapta a szükséges felvilágosítást, álláspontja szerint ezzel összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- előterjesztett panaszbeadvány;
- a panaszos Bűnügyi Osztály vezetőjének címzett beadványa;
- a panaszos panasz-kiegészítése;
- Rendőrkapitányság vezetőjének *-n kelt tájékoztató levele;
- az eljárás felfüggesztéséről szóló végzés;
- intézkedést foganatosító rendőrök összefoglaló jelentése;
- a panaszos ingatlanán foganatosított házkutatásról és lefoglalásról készült jegyzőkönyv;
- Előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés és ahhoz csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatvány;
- előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- Hivatalos feljegyzés előállítás időtartamának meghosszabbításáról;
- Feljegyzés Istant View gyorsteszt alkalmazásáról;
- a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatásáról készült jegyzőkönyv;
- igazságügyi vegyész szakértő kirendeléséről szóló határozat;
- a Rendőrkapitányság jelentése.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során az előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot – a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon és a rendelkezésre álló adatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor az eljárás során beszerzésre került bizonyítékok alapján a tényállás tisztázható volt.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valóságghú tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

Ezek alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1)-(3) bekezdései szerint, a felsorolt közokiratok jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál az előző közokiratokban foglaltakat vettem alapul.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint *-n tett névtelen bejelentés alapján jelent meg a panaszos lakcímén a rendőrség, mivel ott a bejelentés szerint „kábitószer ültetvény” található. A hívást fogadó rendőr a bejelentésben foglalt lakcímet leellenőrizte, és a bejelentő által megnevezett becenevet az arra utaló külső jegy alapján a panaszossal

azonosította a személyigazolvány törzslapfotója segítségével, majd a készenléti szolgálat vezetőjét értesítette. Tekintettel arra, hogy a bejelentett cselekmény a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 178. §-ba ütköző bűncselekmény, így a rendőrség az Rtv. 1. §-a alapján bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzést hajtott végre. Ennek során a bejelentés éjszakáján felderítették a panaszos lakcímét, megállapították a ház pontos elhelyezkedését, továbbá azt, hogy ott 2 kutyát tartanak. Az intézkedést másnap reggel 7 rendőr hajtotta végre, illetve jelen volt 2 személy a Zsaru Magazin szerkesztőségétől, valamint 2 fő egy állatmenhely részéről. Későbbiekben a jogosulatlan energiavételezés észlelését követően még 4 személy jelent meg a két érintett energiaszolgáltatótól. Az intézkedés során a 7 rendőr nem volt folyamatosan jelen, mivel egy másik helyszínen is házkutatást és lefoglalást kellett foganatosítani a panaszos által elmondott információk alapján, illetve a lefoglalt tárgyak bűnjellel való ellátását követően a bűnügyi technikusok is távoztak a helyszínről.

A rendőrök kiérkezésükkor az ingatlan kapuját zárva találták, így két rendőr átmászott a kerítésen, és belülről a kapu két szárnyát rögzítő retesz kihúzását követően kinyitotta azt, így a rendőrök, az állatmenhely és a Zsaru magazin munkatársai akadálytalanul bejutottak az ingatlan udvarára. Amikor a bejárati ajtóhoz érkezett az első három fő, a panaszos pont akkor nyitotta ki az ajtót azzal a céllal, hogy a kutyáit kiengedje. Ekkor a rendőr a panaszos kezét megfogta és a tanult fogásokat alkalmazva álló helyzetben a panaszos háta mögé helyezte azokat, közben folyamatosan kommunikált vele, hogy „rendőrség, a törvény nevében, ne ellenkezzen, meg fogom bilincselni”. Intézkedését két rendőr biztosította, illetve segítette annak zökkenőmentes és biztonságos végrehajtását, valamint a bilincselést követő ruházata vizsgálatában is segédkeztek. Az ajtó kinyitásakor a két kutya megijedt és visszaszaladt a házba, ezért az állatmenhely munkatársai utánuk mentek, ahol kutyafogó botok segítségével megfogták, majd a ház elé vezették az állatokat. A leírt cselekménysorozat 10-15 másodpercig tarthatott.

Mindeközben a rendőr a házhoz tartozó telket vizsgálta át annak érdekében, hogy megakadályozza egy, esetlegesen a bűncselekménnyel összefüggésbe hozható személy elmenekülését a helyszínről.

A panaszost a kényszerítőeszköz alkalmazását követően a rendőrök leültették a nappaliban, ahol a rendőr igazolta magát és tájékoztatta az intézkedés okáról. Ezt követően r. őrnagy és r. törzssászlós a házban maradtak a panaszosra ügyelve, míg a többi rendőr ellenőrizte az ingatlant. A telek átvizsgálása és biztosítása során a házhoz tartozó, külön bejáratú kettő melléképület közül a házhoz közelebbiből egy hölgy épp távozni készült, akiről kiderült, hogy albérlő. A hölgy szóbeli engedélye alapján a rendőrök betekintést nyertek lakrészébe, ahol bűncselekménnyel kapcsolatba hozható tárgyat nem találtak, ezért erről külön dokumentáció nem készült.

A panaszost a kényszerintézkedés alá vonását követően szóban tájékoztatta r. őrnagy, hogy bejelentést kaptak, miszerint „kábitószer ültetvény” található a lakcímén, és ennek ellenőrzése céljából jelentek meg. A rendőr elmondta a panaszosnak, hogy házkutatást fognak foganatosítani, ezt követően pedig elő fogják állítani a kapitányságra, ahol – a házkutatás eredményétől függően – további nyomozati cselekményeket fognak végrehajtani. Időközben a bűnügyi technika is a helyszínre vonult, és megkezdődött a házkutatás, amelyről külön jegyzőkönyv készült.

A házkutatás során lőfegyveralkatrésznek látszó tárgyakat találtak, amellyel kapcsolatban a panaszos nyilatkozata alapján adat merült fel arra, hogy az édesanyja lakcímén további alkatrészeket rejtett el. A három rendőr elhagyta a helyszínt a Zsaru magazin két kollégájának kíséretében, majd az édesanya címén is halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást foganatosítottak, és a szekrényben egy lőfegyveralkatrésznek látszó tárgyat találtak. A házkutatásról jegyzőkönyv készült.

Utóbbi házkutatás végeztével a levált csoport visszatért az eredeti címre, ahol panaszos jelenlétében folytatódott a házkutatás, majd a lefoglalt tárgyak bűnjelkezelése.

Az intézkedés során megállapítást nyert továbbá, hogy a panaszos jogtalanul vételezett elektromos és gáz energiát, ezért az energiaszolgáltatók is megjelentek a helyszínen, akik a szükséges dokumentációkat és munkálatokat elvégezték a jogtalan vételezés megszüntetése érdekében. Ezen munkálatok befejezéséig a rendőrség végzett a házkutatással és a lefoglalt tárgyak szabályos bűnjelkezelését, és megkezdte azok beszállítását. A panaszos jelenlétében több rendőr biztosította a helyszínt a közműszolgáltató munkatársainak távozásáig.

Az ingatlan lezárását követően a panaszost sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának, aki őt az előállító helyiségben helyezte el.

A panaszossal szemben nem alkalmaztak a rendőrök testi kényszert, mivel az intézkedés kezdetekor zavartságán és minimális passzív ellenállásán kívül aktív ellenszegülést, támadó magatartást nem tanúsított. A panaszossal szemben bilincset alkalmaztak az Rtv. 15. §-ban foglaltakat betartva. Az intézkedés kezdetekor * óra * perckor kezeit hátra helyzetben bilincselték meg, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani, és szökését megakadályozzák. Az intézkedés során kezei előre lettek bilincselve annak érdekében, hogy folyadékot tudjon magához venni, és gyógyszereit be tudja venni. A panaszost * óra * perckor helyezték el az előállító helyiségben, amellyel egy időben a bilincselést megszüntették.

A panaszos ruházatát a helyszínen r. őrnagy vizsgálta át, aki a panaszosnál bűncselekményből származó tárgyat, vagy szűrő-, vágó- és közbiztonságra veszélyes eszközt nem talált.

A panaszost * óra * perckor állították elő a Rendőrkapitányságra. Az intézkedést civil ruhás nyomozók hajtották végre. A panaszost az előállítás okáról a kora reggeli órákban a helyszínen tájékoztatták, majd ezen tájékoztatást a civil ruhás nyomozók a szolgálati gépjárműben is megismételték.

A panaszos előállítása *-n * óra * perctől *-n * óra * perccig összesen * óra * perccig tartott.

A panaszost gyanúsítottként hallgatták ki, majd bűnügyi nyilvántartásba vették és ezt követően került sor a szabadítására. A panaszos az előállítás időtartamáról készült igazolást szabadon bocsátásakor átvette. A fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót még az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően aláírásával hitelesítette.

VI.

Az eljárás során először azt vizsgáltam meg, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

1. A házkutatással, lefoglalással és kihallgatással kapcsolatos intézkedések

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint ezen eljárásban azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

Ennek megfelelően:

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen az intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen az igazoltatás, ruházat- csomagjáromű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen a testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban. Be.) 195. § (1) bekezdés alapján *„Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*

A Be. 196. § (1) bekezdés szerint *„Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”*

A panaszos beadványában a házkutatást, a gyanúsítással és gyanúsítottként történő kihallgatásával kapcsolatban több kifogást fogalmazott meg. A panaszos előadta, hogy a mai napig nem látta a házkutatást elrendelő határozatot, továbbá nincs tudomása arról, hogy mivel gyanúsítják, illetve azt, hogy a lefoglalt tárgyakat, többek között telefonját miért helyezték bűnügyi nyilvántartásba. Elmondása szerint nem intézkedtek jogi képviselőről, miután a kirendelt védő nem jelent meg a kihallgatás során.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapítható, hogy a büntetőeljárással összefüggő sérelmek vizsgálata ezen eljárásnak nem tárgya, a büntetőeljárással kapcsolatos panaszok vizsgálatára a nyomozást felügyelő ügyészség rendelkezik hatáskörrel.

A panaszokat hatáskör hiányában nem vizsgáltam.

2. A panaszos édesanyja lakóhelyén fogatosított intézkedés

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kitételől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy édesanyja lakóhelyén is fogatosítottak intézkedést a rendőrök.

A panaszos édesanyja az ingatlanában végrehajtott rendőri intézkedések miatt panaszt nem jelentett be, illetve a vele szemben fogatosított intézkedés a panaszos alapvető jogát nem érintette, ezért megállapítható, hogy a megfogalmazott sérelmek tekintetében a beadványt nem az arra jogosult terjesztette elő.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőri intézkedés elleni panasszal összefüggő sérelmeket nem a jogosult terjesztette elő, illetve meghatalmazást az édesanya nem adott, ezért kizárólag a panaszost érintő rendőri intézkedésre vonatkozóan folytattam le a vizsgálatot.

VII.

A Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

3. A rendőri intézkedés kezdeményezése

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján „A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,”

A Btk. 178. § (1) bekezdése értelmében „Aki kábítószerrel természet, előállít, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést fogatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint *-n névtelen bejelentés alapján jelentek meg a rendőrök a panaszos lakcímén, mivel ott a bejelentés szerint „kábitószer ültetvény” található.

Tekintettel arra, hogy a bejelentett cselekmény hivatalból üldözendő bűncselekmény, így a rendőrség bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzést fogatosított. *-n kora reggelre került kitűzésre az ellenőrzés végrehajtásának időpontja.

A fentiekben hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt magvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják.

A rendőrségi iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrök kábítószer birtoklásáról szóló névtelen bejelentés miatt jelentek meg a helyszínen, és kezdeményeztek intézkedést. A panaszossal szemben, a bejelentés alapján felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének gyanúja, amely rendőri intézkedést tett szükségessé a tényállás mihamarabbi tisztázása érdekében, valamint megalapozta a panaszos igazoltatását a közrend, közbiztonság védelme érdekében, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból.

Figyelemmel arra, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére és az elkövető azonosítására, tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez a gyanú fennállt, ezért a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogszerűen került sor.

A panasz a fentiekre tekintettel alaptalan.

4. A magánlakásban történő intézkedés

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja szerint „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából;”

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint *-n a rendőrök a panaszos lakcímére bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt mentek, amelynek során házkutatást foganatosítottak, amelynek eredményeként olyan bizonyítékokat találtak, amely indokolta a panaszosnak a Rendőrkapitányságra történő előállítását és a büntetőeljárás megindítását.

Megállapítható, hogy a fentiekben idézett Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja utolsó fordulata alapján jogszerűen került sor a magánlakásban történő intézkedésre, ezért a panasz e tekintetben is alaptalan.

5. Az előállítás

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontjai alapján „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;”

A Btk. 178. § (6) bekezdése szerint „Aki kábítószer fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószer fogyasztás céljából megszerez vagy tart, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint a panaszost kábítószer fogyasztás bűncselekményének gyanúja miatt állították elő, majd büntetőeljárásban gyanúsítottként hallgatták ki.

A „Jegyzőkönyv házkutatásról, lefoglalásról” készült jegyzőkönyv szerint feltalálásra, majd lefoglalásra került a ház alatt található pincéből – többek között – több alumínium tekercs, fénycső, világítótest, több flakon növényvédőszer, valamint több ismeretlen eredetű, kábítószer gyanús növényi származék. Ezenfelül lefoglaltak egy digitális mérleget a nappali ablakpárkányáról, valamint a ház szobáiból szekrényekben tárolt puskához tartozó zárszerkezetet, puskatust, 2 db lőszer, 1 db lőszerhüvelyt és légpuskát.

Az igazságügyi vegyész szakértő kirendeléséről szóló határozat indokolása szerint a panaszos a házkutatás során elismerte, hogy az elmúlt hetekben, pontosan nem meghatározott időben kábítószer fogyasztott.

A házkutatás során megtalált kábítószer gyanús növényi származékok, kábítószer ültetvény fenntartásához használt eszközök, lőfegyvernek látszó tárgy és különböző lőfegyver tartozékok, valamint a panaszos kábítószer fogyasztására vonatkozó nyilatkozata alapján felmerült bűncselekmény elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítást megalapozta.

A rendőrségi iratokból megállapítható volt, hogy a panaszostól az intézkedés napján * óra * perckor vizeletmintát vettek és az Instant View gyorsteszt adatai alapján BZD hatóanyagra pozitivitást mutatott, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján is jogszerű volt a panaszos előállítása.

Fentiekre való tekintettel megállapítható, hogy a panaszos előállítására Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján jogszerűen került sor, ezért a panasz alaptalan.

6. Az előállítás időtartalma

Az Rtv. 33. § (3) és (4) bekezdése szerint *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.*

(4) *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint a panaszos előállítása *-n * óra * perctől *-n * óra * percig, összesen * óra * percig tartott az alábbi felosztásban.

A házkutatás *-n * óra * perctől * óra * percig tartott, azaz 04 óra 21 percet vett igénybe.

Az előállító helységben *-n * óra * perctől * óra * percig tartózkodott.

A gyanúsítottkénti kihallgatására *-n * óra * perctől * óra * percig került sor, amely összesen 48 percig tartott.

Az előállítás teljes idejét – * óra * percet – vesszük figyelembe, akkor a fenti felsorolás alapján eltelt 07 óra 13 perc. A maradék 04 óra 32 perc során az alábbi intézkedések kerültek foganatosításra.

A házkutatás végeztével az intézkedő rendőrök egy része jelen maradt még az ingatlanban, és megvárta, míg a közműszolgáltatók befejezik a munkálatokat és kitöltik a szükséges dokumentumokat, melyeket a panaszossal is alá kellett íratniuk, így csak ezt követően került sor a ház lezárásra, majd nevezett előállításra a Rendőrkapitányságra. A panaszos beszállításával együtt felöleli a házkutatás végső időpontja és az előállító helységben történő elhelyezés közti 02 óra 04 percnyi eltelt időt.

A gyanúsított jogszöveg vége és szabadítása közötti 01 óra 21 perc alatt nevezettnek felolvasásra került a felvett jegyzőkönyv, melyet saját maga is kinyomtatás után átolvasott és saját kezű aláírásával hitelesített, továbbá megtörtént a bűnügyi nyilvántartásba vétele és szabadítása.

Míg a panaszos az előállító helységben várakozott, az idő alatt az intézkedő rendőrök elkészítették az előállítás dokumentációját, rögzítésre került a házkutatási jegyzőkönyv, a bűneljegyzekeket összeállították, védőt rendeltek ki, lőfegyver- és toxikológiai szakértő került bevonásra, illetve a Pest Megyei Tevékenység-irányítási Központot a történekről tájékoztatták, továbbá részükre kiemelt napi jelentés került megküldésre. A készenléti szolgálat tájékozódott az elkövetett cselekmények kapcsán, a kész iratokat átolvasták, és a gyanúsítási kihallgatáshoz szükséges iratokat előkészítették. Ezek végeztével kezdődött meg a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdésében foglaltak alapján az igazolást a panaszos a szabadon bocsátásakor vette át. A fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót még az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően saját kezű aláírásával hitelesítette.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az előállítás időtartalma aránytalanul nem volt hosszú, így a panasz alaptalan.

7. Az előállítás arányossága

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint „*A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*”

A rendőri jelentések tartalmát megvizsgálva megállapítható, hogy a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények – jelen esetben igazságügyi vegyész- és fegyverszakértő kirendelése, vizeletminta vétele és gyorsteszt alkalmazás, valamint a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatásának elvégzésével lehetett –, megalapozták és indokoltá tették a panaszos előállítását.

A konkrét esetben a cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, illetve a panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye, a panaszossal szembeni további rendőri intézkedés fogyanatosítását indokolta, amely megalapozta a panaszossal szemben fogyanatosított előállítás arányosságát.

A fentiek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.

8. A bilincselés

Az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján „*A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011.(IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (6) bekezdés a) pontja alapján „*A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy*

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,

ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő,

kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve;”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés c) és f) pontja alapján „*A bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt,*

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve - az őrzés idejére - akit az előállító egységen vagy a fogdán kívül őriznek;”

- (4) „*A bilincselés módjai:*
b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerint „*E törvény alkalmazásában h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);*”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján „*A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*”

Elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, ennél fogva alkalmazása – *a jogalkotói akaratnak megfelelően* – előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti.

Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabta meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti, ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr

kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olykor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (izületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem jelent súlyosabb korlátozást a testi kényszernél.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint az intézkedés megkezdésekor az első három rendőr, amikor a bejárat ajtóhoz érkezett, a panaszos pont kinyitotta ajtót, mivel a kutyáit éppen ki akarta engedni. Ekkor a rendőr a panaszos kezeit megfogta és a tanult fogásokat alkalmazva álló helyzetben a panaszos háta mögé helyezte azokat, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani és szökését megakadályozzák. A rendőr a bilincselés során folyamatosan kommunikált a panaszossal, hogy „rendőrség, a törvény nevében ne ellenkezzen, meg fogom bilincselni”.

Az intézkedés során a panaszos kezei akkor lettek előre bilincselve, amikor a gyógyszerei beviteléhez folyadékot akart magához venni. A bilincselés * óra * perctől az

előállító helyiségben történő elhelyezésig, * óra * percig tartott, amelyre az Rtv. 48. b) és c) pontja alapján került sor.

A Rendőrkapitányság vezetőjének jelentésében foglaltak szerint a bilincselés ideje alatt a helyszínen nyomozási cselekmények kerültek végrehajtásra, továbbá a panaszosnak a Rendőrkapitányságra történő előállítását hajtották végre az intézkedő rendőrök.

Az intézkedés megkezdésére bűnügyi információ alapján került sor, melynek során az eljárás eredményes lefolytatása érdekében, a fennálló bűnügyi érdekből a panaszos lakcímén halaszthatatlan nyomozati cselekmények végrehajtása vált szükségessé.

A rendőri egység a helyszínen megjelenve a magánlakásba behatolva a panaszost ott találta. Az intézkedő rendőrök nem zárhatták ki, hogy az intézkedés alá volt személy erőszakos, agresszív magatartást fog tanúsítani, tekintettel arra, hogy bűncselekmény gyanúja fennállt, amelynek elkövetése során kábító hatású, pszichotrop anyagot fogyasztott, amelyek magatartását befolyásolhatták, akár hirtelen hangulatváltozást, agressziót okozva.

Az intézkedő rendőrök nem tudhatták, hogy a panaszos egyedül tartózkodik-e az ingatlanban, van-e társa, vagy egyéb az intézkedő rendőrök testi épségét, az intézkedés eredményes kimenetelét veszélyeztető tényező. A legkisebb esélyt sem akarták megadni annak, hogy a panaszos az otthonában bármilyen eszközt magához vegyen.

A panaszos szökése, illetve támadása a bilincs használata nélkül csak testi kényszerrel lett volna biztosítható. Ezt volt hivatott kiváltani a bilincs. A bilincselés oka a nyomozási cselekmények végrehajtás alatt végig fennállt.

A bilincs alkalmazása az összes körülményt objektíven értékelve szükséges- és alkalmazásának ideje alatt indokolt volt, valamint a felmerülő bűncselekmények súlya és az esetleges kábítószerfogyasztás emberi szervezetre gyakorolt hatásai miatt arányosan történt.

A panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert, mivel az intézkedés kezdetekor zavartságán és minimális, passzív ellenállásán kívül aktív ellenszegülést, támadó magatartást nem tanúsított.

A Kúria ítéletében foglaltak szerint „...a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.”

A rendőri intézkedés során a rendőrök azért használtak bilincset, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani, és a panaszos esetleges, előre nem látható szökését, illetve ellenszegülését megakadályozzák, ezért a panasz e tekintetben is alaptalan.

9. Az intézkedés félelemkeltő jellege

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

A panaszos sérelmezte az intézkedés félelemkeltő jellegét, elmondása szerint 10 rendőr megjelenése lakásán már önmagában nemcsak ijesztő, hanem aránytalan volt. Már az utcán kesztyűt húztak, fényképezőgépet alkalmaztak, viselkedésük „agresszióba hajló” volt.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint 7 rendőr, 2 személy a Zsaru Magazin szerkesztőségétől, valamint egy állatmenhelytől 2 személy volt jelen az intézkedésnél.

Az intézkedés során a későbbiekben megállapították, hogy jogosulatlan energiavételezés történik, így az észlelést követően még 4 személy jelent meg két energiaszolgáltatótól. Az intézkedés során nem volt folyamatosan jelen a 7 rendőr, mivel egy másik helyszínen is házkutatást és lefoglalást foganatosítottak a panaszosnál felmerült információ alapján, illetve a lefoglalt tárgyak bűnjellel való ellátását követően a bűnügyi technikusok távoztak a helyszínről.

A helyszínen megjelenő rendőri erő nagysága indokolt volt, tekintettel a cselekmény tárgyi súlyára, és a helyszínen elvégzett intézkedésekre, nevezetesen házkutatás, lefoglalás, bűnjelkezelés és energiaszolgáltatók munkájának biztosítása. A rendőri jelentésekből nem lehetett feltárni olyan tényezőt, amely a rendőrök agresszióját alátámasztotta volna, illetve a rendőrök által használt kesztyű és fényképezőgép alkalmazása sem tekinthető félelemkeltőnek.

Megállapítható, hogy a rendőri fellépés nem sértette az arányosság követelményét, valamint a rendőrök viselkedése nem volt félelemkeltő és agresszióba hajló, ezért a panasz e tekintetben is alaptalan.

10. A gyógyszerek késedelmes bevétele

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján *„A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”*

A panaszos elmondása szerint az intézkedő rendőrök nem vettek tudomást a betegségéről, megakadályozták a gyógyszerre beszédését, és magas vérnyomás miatt életveszélyes állapotba került.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint a panaszos állítása csak részben felel meg a valóságnak. A házkutatás során a panaszos jelezte, hogy gyógyszereket kell bevennie, amelyeket háziorvosa írt fel neki, azonban r. őrnagynak nem tudott erről orvosi dokumentációt bemutatni. Tekintettel arra, hogy állapotán nem látszódott, hogy közvetlen életveszélyben lenne, valamint romlana, illetve nem tudta igazolni bárminemű gyógyszer szükségességét, így nem kapott engedélyt gyógyszerek bevitelére. A későbbiekben a házkutatás során feltalálásra került több orvosi dokumentáció is, amelyet az intézkedő rendőrök olvastak át, és megállapították, hogy vérnyomása miatt valóban gyógyszert kell szednie. A fentiekre tekintettel engedélyezték, hogy két rendőr jelenlétében a panaszos még az otthonában bevegye gyógyszereit. Állapotán nem volt érzékelhető semmilyen romlás, továbbá kérdésre szóban elmondta, hogy jól van, orvosra nincs szüksége. Orvosi papírjai nem kerültek a Rendőrkapitányságra beszállításra, mivel nevezett gyanúsítottkénti kihallgatását követően szabadon távozhatott.

A Rendőrkapitányság vezetőjének *-n kelt jelentésében foglaltak szerint a panaszos által elkövetett felmerülő bűncselekmények jellegére, az esetleges kábítószerfogyasztásra, annak pszichikai hatásaira, a bűncselekmények súlyára nem volt kizárható, hogy a panaszos szándékosan saját egészségét megkárosítaná olyan gyógyszerek, kábítószeres bevitelével, melyeket az intézkedő rendőrök nem tudnak ellenőrizni.

A panaszos orvosi ellátást nem kért, a gyógyszereit a Rendőrkapitányságra történő előállítását megelőzően bevette. Egészségi állapota nem romlott, így nem szorult egészségügyi ellátásra sem, ezért arra intézkedést nem történt.

A rendőri intézkedés alatt bármilyen ellenőrizetlen indokból, ellenőrizetlen forrásból származó gyógyszer bevitelének engedélyezésével veszélyeztethették volna a rendőrök a panaszos egészségi állapotát.

A fentiek alapján a panasz alaptalan.

11. Az intézkedés során jogairól nem adtak felvilágosítást

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés szerint *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”*

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a panaszos előállítóba történő befogadásakor a fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót még az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően aláírásával hitelesítette, az átolvasását biztosították számára, és kérdéseit az abban leírt pontok vonatkozásában feltehetette. Tájékoztatták továbbá, hogy problémáit milyen módon jelezheti a rendkívüli ór irányába.

A panaszjogaira történő tájékoztatást mind a házkutatás, mind az előállítás és a gyanúsítás vonatkozásában megkapta. Az előállításról készült igazolást is átadták a panaszos részére, amelyet a panaszos szintén aláírt. Az igazolás alsó részén megtalálható volt a tájékoztató a panasztétel lehetőségeiről.

A fentiek alapján ez a panasz is alaptalan.

VIII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1.) A Panasztestület álláspontja szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a végrehajtott bilincselés miatt. A jogsérelem mértékét súlyosbítja azon tény, hogy először a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg.

A rendőrség nem jelölt meg olyan körülményt, amely a panaszos támadásának lehetőségére utalt volna, illetve amely megalapozta volna azt a feltevést, hogy a panaszos megkísérelte volna a rendőri intézkedés alól kivonni magát és a helyszínt elhagyni. A Panasztestület nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a fokozatosság elvére is figyelemmel a bilincs alkalmazását megalapozta volna az Rtv. 48. §-ban meghatározott bármely másik okból, ugyanis a rendőrök csak a panaszos zavart és minimálisan passzív magatartásáról számoltak be, amely nem szolgálhatott indokul a testi kényszernél nagyobb jogkorlátozással járó bilincseléshez. Így a Panasztestület

álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap nélkül alkalmazott a panaszossal szemben bilincset, sértve ezzel a panaszos alapjogát. A Panasztestület nem adta indokát azon álláspontjának, hogy a bilincselés miért jelent nagyobb korlátozást, mint a testi kényszer.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

A hatóság a panaszos magatartásával összevetve vont le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

Elsősorban a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, ennél fogva alkalmazása – *a jogalkotói akaratnak megfelelően* – előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti.

Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabta meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti, ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének

megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyakor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következheszenek be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (izületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs

szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést, amely nem jelent súlyosabb korlátozást a testi kényszernél.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint az intézkedés megkezdésekor az első három rendőr, amikor a bejárat ajtóhoz érkezett, a panaszos pont kinyitotta ajtót, mivel a kutya éppen ki akarta engedni. Ekkor a rendőr a panaszos kezeit megfogta és a tanult fogásokat alkalmazva álló helyzetben a panaszos háta mögé helyezte azokat, hogy a házkutatást biztonságosan végre tudják hajtani és szökését megakadályozzák. A rendőr a bilincselés során folyamatosan kommunikált a panasossal, hogy „rendőrség, a törvény nevében ne ellenkezzen, meg fogom bilincselni”.

Az intézkedés során a panaszos kezei akkor lettek előre bilincselve, amikor a gyógyszer beviteléhez folyadékot akart magához venni. A bilincselés * óra * perctől az előállító helyiségben történő elhelyezésig, * óra * percig tartott, amelyre az Rtv. 48. b) és c) pontja alapján került sor.

A Rendőrkapitányság vezetőjének jelentésében foglaltak szerint a bilincselés ideje alatt a helyszínen nyomozási cselekmények kerültek végrehajtásra, továbbá a panaszosnak a Rendőrkapitányságra történő előállítását hajtották végre az intézkedő rendőrök.

Az intézkedés megkezdésére bűnügyi információ alapján került sor, melynek során az eljárás eredményes lefolytatása érdekében, a fennálló bűnügyi érdekből a panaszos lakcímén halaszthatatlan nyomozati cselekmények végrehajtása vált szükségessé.

A rendőri egység a helyszínen megjelenve a magánlakásba behatolva a panaszost ott találta. Az intézkedő rendőrök nem zárhatták ki, hogy az intézkedés alá volt személy erőszakos, agresszív magatartást fog tanúsítani, tekintettel arra, hogy bűncselekmény gyanúja fennállt, amelynek elkövetése során kábító hatású, pszichotrop anyagot fogyasztott, amelyek magatartását befolyásolhatták, akár hirtelen hangulatváltozást, agressziót okozva.

Az intézkedő rendőrök nem tudhatták, hogy a panaszos egyedül tartózkodik-e az ingatlanban, van-e társa, vagy egyéb az intézkedő rendőrök testi épségét, az intézkedés eredményes kimenetelét veszélyeztető tényező. A legkisebb esélyt sem akarták megadni annak, hogy a panaszos az otthonában bármilyen eszközt magához vegyen.

A panaszos szökése, illetve támadása a bilincs használata nélkül csak testi kényszerrel lett volna biztosítható. Ezt volt hivatott kiváltani a bilincs. A bilincselés oka a nyomozási cselekmények végrehajtás alatt végig fennállt.

A bilincs alkalmazása az összes körülményt objektíven értékelve szükséges- és alkalmazásának ideje alatt indokolt volt, valamint a felmerülő bűncselekmények súlya és az esetleges kábítószerfogyasztás emberi szervezetre gyakorolt hatásai miatt arányosan történt.

A panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert, mivel az intézkedés kezdetekor zavartságán és minimális, passzív ellenállásán kívül aktív ellenszegülést, támadó magatartást nem tanúsított.

A Kúria ítéletében foglaltak szerint '...a rendőrök nem sértették meg az arányosság követelményét akkor, amikor a nyilvánvalóan kisebb kárt okozó bilincselést alkalmazták a súlyosabb fizikai ráhatást okozó testi kényszerrel szemben.'

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 48. § c) és d) pontjai és a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva – foganatosították a bilincselést a panaszossal szemben. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a bilincs nem okoz nagyobb korlátozást a testi kényszernél.

A fenti okok miatt a Panasztestület döntésével nem értettem egyet.

2.) A Panasztestület álláspontja szerint az intézkedés alá vont személytől nem elvárható, hogy minden esetben, akár lakóhelyén is orvosi iratokkal bizonyítsa gyógyszeresedés szükségességét, ezért az egyedül élő panaszosnak a gyógyszer felmutatásával biztosítani kellett volna haladéktalanul annak bevételét. Mivel azonban a gyógyszer beszedését a rendőrök csak az orvosi dokumentumok fellelését követően biztosították, a Panasztestület megállapította a panaszos egészséghez fűződő alapjogának sérelmét.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak alapján nem értek egyet.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály intézkedést foganatosító rendőreinek összefoglaló jelentésében foglaltak szerint a panaszos állítása csak részben felel meg a valóságnak. A házkutatás során a panaszos jelezte, hogy gyógyszereket kell bevennie,

amelyeket háziorvosa írt fel neki, azonban r. őrnagynak nem tudott erről orvosi dokumentációt bemutatni. Tekintettel arra, hogy állapotán nem látszódott, hogy közvetlen életveszélyben lenne, valamint romlana, illetve nem tudta igazolni bármilyen gyógyszer szükségességét, így nem kapott engedélyt gyógyszerek bevételére. A későbbiekben a házkutatás során feltalálásra került több orvosi dokumentáció is, amelyet az intézkedő rendőrök olvastak át, és megállapították, hogy vérnyomása miatt valóban gyógyszert kell szednie. A fentiekre tekintettel engedélyezték, hogy két rendőr jelenlétében a panaszos még az otthonában bevegye gyógyszereit. Állapotán nem volt érzékelhető semmilyen romlás, továbbá kérdésre szóban elmondta, hogy jól van, orvosra nincs szüksége. Orvosi papírjai nem kerültek a Rendőrkapitányságra beszállításra, mivel nevezett gyanúsítottkénti kihallgatását követően szabadon távozhattott.

A Rendőrkapitányság vezetőjének jelentésében foglaltak szerint a panaszos által elkövetett felmerülő bűncselekmények jellegére, az esetleges kábítószerfogyasztásra, annak pszichikai hatásaira, a bűncselekmények súlyára nem volt kizárható, hogy a panaszos szándékosan saját egészségét megkárosítaná olyan gyógyszerek, kábítószeres bevételével, melyeket az intézkedő rendőrök nem tudnak ellenőrizni.

A panaszos orvosi ellátást nem kért, a gyógyszereit a Rendőrkapitányságra történő előállítását megelőzően bevette. Egészségi állapota nem romlott, így nem szorult egészségügyi ellátásra sem, ezért arra intézkedést nem történt.

A rendőri intézkedés alatt bármilyen ellenőrizetlen indokból, ellenőrizetlen forrásból származó gyógyszer bevételének engedélyezésével veszélyeztethették volna a rendőrök a panaszos egészségi állapotát.

Ellentétben a Panasztestület álláspontjával nem tartom megfelelően igazoltnak a gyógyszer beszedésének szükségességét azáltal, hogy azok a panaszos lakásában voltak. Egyrészt nem biztos, hogy a panaszos szedte, illetve szedi őket, másrészt ha szedte valaha is, nem biztos, hogy jelen esetben is indokolt annak szedése. Nem tudható az sem, hogy a panaszos korábban kábító hatású, pszichotrop anyagot fogyasztott-e és ha igen, akkor annak milyen kölcsönhatása van az általa bevenni kívánt gyógyszerrel.

A fentiek alapján a Panasztestülettel nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdése, 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdései;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (b) pontja;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései, 81. § (1) bekezdése, 113. § (1) bekezdés a) pontja, 114. §-a, 116. § (1), (2) bekezdései, a 116. § (4) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdés a) pontja, 15. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, a (3) és (4) bekezdések, 1. §, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 32. § (2) bekezdés b) és c) pontjai, 18. § (2) bekezdés,

20. § (2) bekezdés, 39. § (1) bekezdés b) pontja, 48. § c) és d) pontjai, 97. § (1) bekezdés h) pontja, 92. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja, 93/A. § (7) bekezdése;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § (1) bekezdése, 196. § (1) bekezdése;
 - a Büntető Törvénykönyvről szóló C. törvény 178. § (1) és (6) bekezdései;
 - a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés c) és f) pontjai, (4) bekezdés.

Budapest, 2018. április „ ”

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**